

1. Kes kõrgub selles esmakordselt „Punchis” avaldatud karikatuuris Rhodose kolossina Aafrika kohal?

2. Mercedes loobus Vormel-1's võistlemast pärast 1955. aastat, peamiseks põhjuseks 84 inimest nõudnud suurõnnetus tolle aasta Le Mansi 24 tunni sõidul, kus üheks peategelaseks oli Mercedesel sõitnud Pierre Levegh. Comebacki tegi Mercedes mootoritootjana 1994. a, varustades ühte konstruktorit, kellega oli koostööd tehtud juba varem. Järgmisel aastal algas pikk koostöö McLareniga, kuid sooviks siiski teada, mis oli esimene konstruktor, kelle autot vedas edasi Mercedese jõuallikas?

3. Millise tõusva mobiilifirma maskotiks on armas ušankat kandev jänes Mitu?

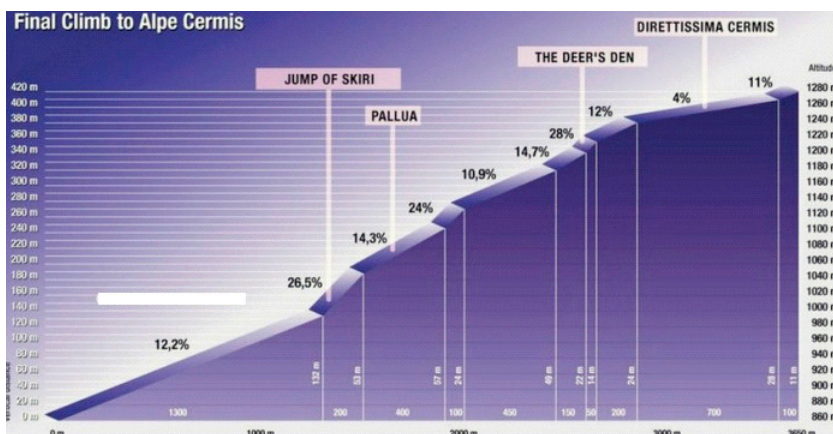
4. Millise riigi 20. sajandi ajaloo veriseim sündmus oli 1948. a 44 päeva väldanud kodusõda, mille käigus tapeti rohkem kui 2000 inimest ning vallutati vana pealinn Cartago? Mõnes mõttes mõjus kodusõda riigi sisepoliitikale tervendavalt, kuna see viis nii mitmeski mõttes uue revolutsioonilise põhiseaduseni.

5. Charles Lindberghi on mälumängudes tüütuseni küsitud, ent sedapuhku julgeme temaga seotud küsimust küsida veidi teistsuguse nurga alt. Nimetage see 1919. a välja kuulutatud ühekordne lennundusauhind või autasu suurusega 25 000 dollarit, millega plaaniti premeerida inimest, kes lendab vahemaandumiseta New Yorgist Pariisi. Nime sai see auhinna välja pannud New Yorgi hotellioomaniku järgi ning auhinnaraha korjas kaheksa aastat hiljem endale teada-tuntud Charles Lindbergh.

6. Nimetatud ka sahkluu-ninaelundiks, mis nime kannab see paljude loomade peas paiknev paariline lisahaistmiselund, mis asub kõikidel tetrapoodidel embrüonaalses staadiumis ninaõõnes? Kõige enam teatakse seda elundit seoses soomuselistega, kellel avanevad elundid paariliste avadena suulaes, mis aitab kaheharulise keelega saadud informatsiooni edasi kanda peaaegu vastavatesse osadesse.

7. Pildil ei ole kujutatud väljamõeldud linna, vaid täiesti reaalselt eksisteeriva linna vaadet 12. sajandi algusest, õigemini küll kunstniku nägemust sellest, milline võis linn tollal välja näha. Kõige enam püüavad pilku pikad, kuni 100 m kõrgused kaitsetornid, mida võis keskaja jooksul linnas olla 80–100 (ehkki mitte küll samaaegselt). Säilinud on ca 20 torni, millest kahte tuntuimat, 97,2 m kõrgust Asinellit ja 48 m kõrgust Garisendat peetakse linna sümboliteks. Mis linn?

8. Millise spordivõistluse kõige kõrgema kategooria tõusu, iga aasta ette võetavat Alpe Cermist, on kujutatud sellel graafikul?

9. Seda 3. septembril 1260 peetud lahingut on mõnikord peetud maailma ajaloo üheks pöördepunktiks, kuna tegemist oli esimese olulise mongolite armee kaotusega, mis peatas nende edelasuunalise pealetungi Lähis-Idas ning murendas nende võitmatuse müüti. Tänapäeva Israeli territooriumil Galilea järvest edelas, kohas kus Taavet tappis Koljati, peetud lahingus alistasid mamelukid mongolite väe, keda suukhaan Hulagu äraolekul juhtis tema väejuht Kitbuga, kes sai lahingus surmavalt haavata. Mis lahing?

10. 12 600–10 300 Balti jääpaisjärv,
10 300–9500 Joldiameri,
9500–8000 Antsülsjärv,
8000–7500 ...,
7500–4000 Litorinameri.

Nimetage punktiirjoonega tähistatud Läänemere arengustaadium, mis sai nime ränivetikate perekonna järgi, kuid mille väljatoomist ei peeta tänapäeval põhjendatuks, kuna seda riimveelist üleminekufaasi peetakse kokkuleppeliselt Litorinamere kõige varasemaks staadiumiks.

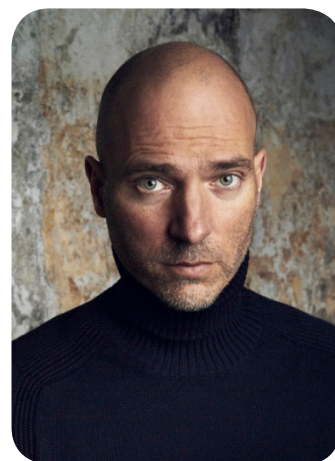

11. Euroopa põhjapoolseimas veinipiirkonnas, Freyburgi ümbruses on sellenimelist vahuveini toodetud juba aastast 1856. Nõukogude ajal oli see Saksa DV tuntumaid (ja erinevalt Trabandist hinnatud) kaubamärke. Elas üle ka Saksade ühinemise ja nii edukalt, et 2002. aastal liitis endaga Mummi Saksamaa haru. Uue nimega-Mumm on firma nüüd üks viiest suurimast vahuveinide tootjast maailmas. Milline vahuvein?

12. Ajal, mil Taliban valitses Afganistani ehk aastatel 1996–2001 tunnustas nende valitsust diplomaatiliselt vaid kolm riiki, millest üks oli loomulikult naaberriik Pakistan. Mis olid aga ülejäänud kaks riiki, mis tunnustasid Talibani juhitud Afganistani?

13. Isa Aleksandr käis kosmoses kolmel korral: Saljut 7 peal veetis ta 1985. a 64 päeva ning Miril 1988–89 151 päeva ja 1991–92 175 päeva. Viimase reisi ajal said temast ja Sergei Krikaljovist NSV Liidu viimased kodanikud. Tema pojast Sergeist sai 2008. a esimene teise põlvkonna kosmonaut, kui ta läks ISS'i külastama Sojuz TMA-12 missiooniga. Kosmosest pöördus ta tagasi koos Richard Garriottiga, kellest sai teine teise põlvkonna kosmonaut. Mis on Aleksadri ja Sergei ühine perekonnanimi?

14. See 1968. a sündinud Soome režissöör on kodumaal vendade Kaurismägede kõrval kaua aega teenimatult varjus olnud. Debüütfilmiga „Levottomat“ (2000), mille ümber tõusis palju kära seksistseenide pärast, leidis kohe oma stiili – noorte linnainimeste probleemiderohke, sageli kuritegevusest ja alkoholismist varjutatud elu kujutamine. Tuntumad filmid on veel „Paha maa“ (2005), „Valkoinen kaupunki“ (2006), „Vuosaari“ (2012), milles mängis ka Lenna Kuurmaa. On saanud Põhjamaade Nõukogu filmiauhinna („Paha maa“ eest) ja mitu Soome filmiauhinda Jussi. Hiljuti usaldati talle austav ülesanne saada Soome Vabariigi 100. sünnipäevaks ekraaniküpseks Väinö Linna eepose „Tuntematon sotilas“ uusversioon. Kes?

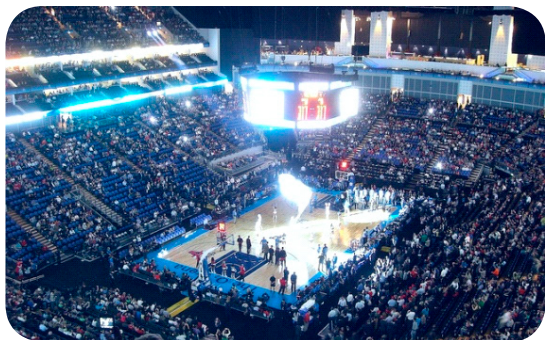

15. Harvardi–Yale'i regatt on Ameerika vanim ülikoolispordivõistlus, mida peetakse alates 1852. aastast. Vaid üks kord on regatil osalenud ka kolmas ülikool ning see juhtus 1897. a, mil see ülikool võistluse kõigi suureks üllatuseks ka võitis. Milline, samuti Ivy League'i kuuluv ülikool, mis asutati vaid 32 aastat varem?

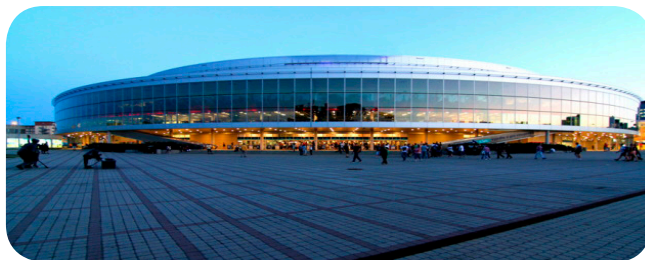
16. Piltidel olevad suurihallid kannavad kõik ühte nime. Millist? Vastus sobiks hästi ka teaduseplokki...

London, seest

Dublin, väljast

Praha, väljast

17. Moodsa maailma trendid tulevad ja lähevad. Olgu siis nendeks paleodieet, gluteenitalumatus või MMS-i neelamine ravi eesmärgil. Viimasel ajal aga räägitakse ühest uuest asjast, mis oma sisult ei olegi niivõrd uus, kuivõrd sellise nimega on seda alles hiljuti kutsuma hakatud. Mis asi on Veenusenädal? Hetkel võib nii USA kui ka Euroopa internetiavarustest leida lugematuid artikleid selle kohta, kuidas seda nädalat pikendada, kuidas selle mõju tugevamaks muuta ja ekstreemistlikumad väljaanded lubavad, et nende juhendeid täites ei lõpe see kunagi ära.

18. Viimastel andmetel on see raskeim element, mis tekkis vahetult pärast Suurt Pauku. Kuigi kogused olid tühised (all miljardiku protsendist), on intrigeeriv mõelda, et meie apteegikappides leidub 13 ja pool miljardit aastat vanu aatomeid. Maal leitakse selle elemendi ühendeid vulkaanilistest soolajärvedest ja nende kuivamisel tekkinud lademeist. Vaid 10 tootjariigist suurima toodangu annavad Türgi, USA, Argentiina, Tšiili ja Venemaa. Mitmete selle elemendi ühendite (eriti hüdriidide) struktuur on väga keeruline ja nende uurimise eest on saadud nii mõnigi Nobeli preemia (W. Lipscomb, 1976; H. Brown, 1979). Elemendi väike lisand annab teemandile sinise värvuse, ka elemendi enda ühend lämmastikuga on peaaegu teemandi kõvadusega. Milline element?

19. Selle 1982. a filmiga käib kaasas needus, kuna ettevõtteid, kelle reklaame selles filmis kujutati, hakkas pärast filmi esilinastumist tabama üks hoop teise järel: tegevuse lõpetasid Pan Am ja Atari, RCA ja Bell Phones lakkasid senisel kujul olemast, Coca-Cola „New Coke” osutus turundusfiaskoks ning Cuisinart läks pankrotti. Ainsana pääses needusest Tsingtao õlu, mis on tänaseks edukamaid Hiina õllebrände maailmas. Mis film?

20. Enne 2014–15 hooaega olid vaid viis suusahüppatajat saanud kõigi kohtunike käest üksmeelselt 20 stiilipunkti: Toni Innauer, Kazuyoshi Funaki, Sven Hannawald, Hideharu Miyahira ja Wolfgang Loitzl. 2014–15 hooajal lisandusid 6 aastase vaheaja järel klubisse kaks meest, kes said selle võimsa saavutusega hakkama hooaja viimasel mäginädalal Planica lennumäel võisteldes. Nimetage need kaks suusahüppajat, kes muuhulgas esindavat ühte ja sama riiki!

21. Millest on alates 2003. aastast leitud järgmised viirused: amööbe nakatavad Mimivirus (esimene viirus, mida on võimalik hõlpsasti näha tavalise optilise mikroskoobi abil), Pithovirus sibericum (suurim käesoleval ajal avastatud viirus: pikkus 1,5 mikromeetrit) ja Mollivirus sibericum (pikkus 0,6 mikromeetrit, genoomis rohkem kui 500 geeni), mis võivad püsida nakkusvõimelisena kümneid tuhandeid aastaid? See võib põhjustada uusi epideemiasid, kuna inimeste immuunsüsteem ei suuda iidseid patogeene nii hõlpsalt enam ära tunda.

22. Seda, et kristlaste ja moslemite vaheline koostöö on kestnud praktiliselt islami algusest saati, ilmestab hästi järgnev küsimus. Milline piirkond oli ligi 300 aasta jooksul Bütsantsi ja Araabia kalifaadi hallatav kondomiinium, seda pärast 688. a sõlmitud lepingut Justinianus II ja Abd al-Maliki vahel, millega jaotati territooriumi maksutulu võrdselt kahe osapoole vahel ära?

23. Mis nime kandis see 1955–95 eksisteerinud Itaalia autotootja, mis loodi Bianchi, Pirelli ja Fiati ühisettevõtteks? Oma eksistentsi jooksul tulid selle nime alt vaid mõned üksikud mudelid, kõige enam müüs neist väike pereauto A111. Enamik selle firma mudelitest olid Fiati mudelitest kallimad, kuna nende peal katsetati tihti uusi ja innovaatilisi tehnoloogiaid, mis hiljem leidsid edukaks osutumisel tee juba Fiati mudelitesse. Ettevõtte osteti hiljem Fiati poolt ära ning brändi viimane mudel Y10 lõpetas tootmise 1995. a.

24. See 1963. aastal sündinud artist andis esimese plaadi oma nime all välja juba 1987. Kuulsaks sai ta aga osalemisega sarjas „Ally McBeal“ (1997-2002). Soundtrack'il kuulnud lugusid on vähemalt 2 plaadit, kuid vahetevahel nähti teda ka ekraanil esinemas sarja tegelaste lemmikbaaris. Kes?

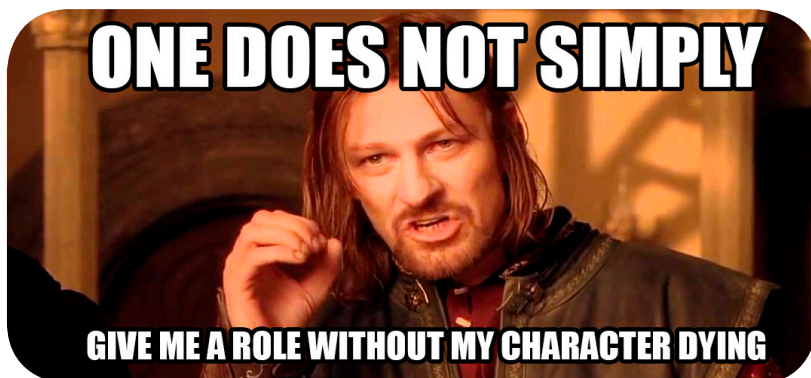
25. Ta oli ühe riigi viimane ja teise riigi esimene valitseja. Putinlikul Venemaal peaks ta liigituma kategooriasse „neetud fašist“. Millegipärast pole tema kuju aga veel maha võetud... Kes?

26. Enim pilvelõhkujaid ehk vähemalt 150 m kõrguseid hooneid on hetkeseisuga Hong Kongis (1268 hoonet), millele pilvelõhkujate rohkuselt järgnevad 16 USA ja Aasia linna. Nimetage aga esimene linn väljaspool Aasiat ja USA-d, kus on kõige rohkem pilvelõhkujaid? Hetkeseisuga on neid selles linnas 44, millega ta on 17. kohal maailmas Kuala Lumpuri järel ja Tianjini ees.

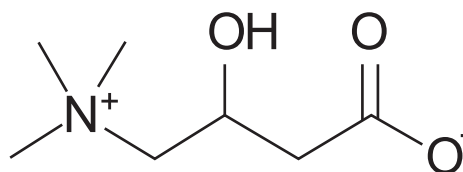
27. Küsitav on saanud omale reputatsiooni kui näitleja, kes oma etteastetes kogu aeg enneaegselt sureb. Arutelu läks nii tuliseks, et tehti isegi edetabel, millest selgus, et surm osatäitmise kohta on tõesti antud näitlejal väga kõrge – lausa 31%. Kui küsitav härra kuulutati välja kui History telekanali uue kaheosalise dokumentaalseriaali „Waterloo” saatejuht, siis esimene reaktsioon internetitrollide poolt oli: „ah... ta ju sureb juba esimeses osas ära”.

28. Aasia jalgpalliliidust (AFC) on aegade jooksul lõplikult välja astunud kolm riiki. Iisrael (1954–74) ja Kasahstan (1992–2002), on tänaseks on UEFA rüpes. Milline on kolmas riik, millest 1966. a sai ühe teise regionaalse jalgpalliliidu asutajaliige?

29. Selle aasta olulisim muusikatreend oli punkmuusika jõuline esilekerkimine: ilmusid The Clashi, The Damned'i, Dead Boys'i, The Jam'i, Televisioni, Sex Pistolsi ja Wire'i debüütalbumid ning asutati sellised bändid nagu The Misfits, Black Flag ja The Avengers. Mis aasta? Sama aastaarv sisaldub ka samal aastal ilmavalgust näinud Talking Headsi debüütalbumi pealkirjas.

30. Pildil olevat molekuli peetakse hetke üheks kuumimaks nimeks JOKK-dopinguainete hulgas. Aine kiirendab rasvade ainevahetust ja sellest peaks kasu olema kestvusalade sportlastel ja ka kaalujälgijatel. Meedias on ainega katsetamisega seotud Alberto Salazari treeninggruppi, mille prominentseimaks liikmeks on Mo Farah. Kriitikutel sõnul pole aine toime tõestatud ja kogu meediakära on mõeldud ainult müügi edendamiseks. Keelata ainet ei saa, sest seda leidub inimorganismis ja paljudes toiduainetes (loomsetes suurusjärgu võrra rohkem kui taimsetes, mis kajastub ka aine nimes). Ka ei ole tegemist megakalli imerohuga – suvalises Tallinna apteegis maksab 60 kapsliga purk 12 eurot.

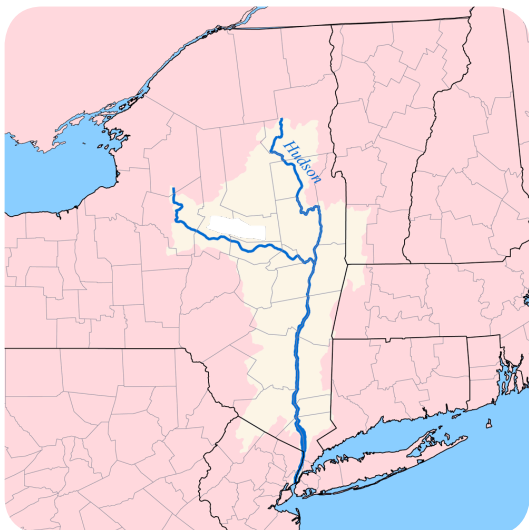
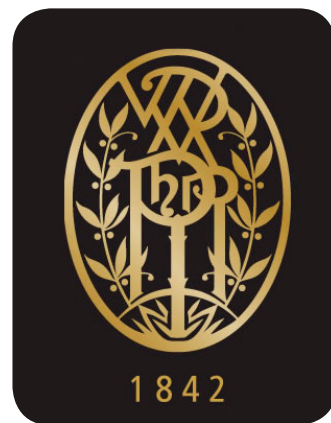
31. Kaalu järjekorras kasvavalt: ilves (8-9), piison (8,5), vaablane (11), kilk (11,5), leopard (21,9), ninasarvik (24), kimalane (24), ... (44), ... (54–68), lõvi (76–90). Ehkki nimekiri pole lõplik, küsime meie, millised kaks looma on puudu?

32. Rahvusvaheliseks muutusid Struga luuleõhtud viis aastat pärast esimest üritust, 1966. a, kui esmakordselt jagati Kuldse Pärja nimelist auhinda. Auhind, mis tunnustab suurimaid elavaid poeete, on ehtinud nii mitmegi maineka luuletaja pead; laureaate hulka on kuulunud Joseph Brodsky, Eugenio Montale, Pablo Neruda, W. H. Auden. See on aga vaid üks osa festivali mahukast programmist, mis traditsiooniliselt algab kohaliku luuletaja Konstantin Miladinovi kirjutatud poeemi „Tga za jugi” ettekandmisega. Millises riigis peetakse maailma vanimat rahvusvahelist luulefestivali?

33. Selle siniladvaliste sugukonda kuuluva üle 60 liigiga perekonna kodu on Põhja-Ameerika, vaid ühte liiki võib leida Siberist. Eestis on see levinud ilutaim, tema viie kroonlehega õied on valged või kõikvõimalikes punakates, sinistes või lillades toonides. Milline perekond?

34. Millise 1842. aastal asutatud koosluse logo on pildil? Nende tegemistele saame otse-eetris kaasa elada kahel korral aastas. Kooslus on saanud ka süüdistusi rassi- ja sookvootide eiramise eest – nii liitus nendega esimene naine alles 1997.

35. Millise indiaanlaste hõimu järgi on nime saanud New Yorgis suubuva Hudsoni jõe pikim lisajõgi (240 km)? Võib-olla aitab teid vastusele lähemale Martin Scorsese film „Taksojuht”.

36. Majandusstatistikas on kasutusel spetsiaalne omadussõnaline termin isiku kohta, kes „sooviks töötada ja oleks valmis töö olemasolu korral kohe tööle asuma, kuid ei otsi tööd, sest on kaotanud lootuse seda leida“. Milline termin?

37. Nimetage see 31-aastane mitmekülgne neegerkorvpallur, kes valiti 2015. a NBA finaalseeria kõige väärtuslikumaks mängijaks, olles nii põhihooajal kui ka kõigis play-off mängudes, välja arvatud kolm viimast mängu, alustanud mängu varumehena. Uhinna tagas talle edukas kaitsetöö, sest kuigi ta seeria keskmine oli 16,3 punkti, tabas tema platsil oldud aja jooksul LeBron James vaid 38,1% visetest. Sellega sai temast esimene mees, kes valiti finaali MVP-ks ilma ühtegi põhihooaja mängu alustamata.

38. Kunagi kattis selle mäe tippu jääkiht, millest nüüd on järele jäänud mitmed liustikud nagu Balletto, Rebmann või Furtwängler. Paraku tasub kõigil alpinismihuvilistel kiirustama hakata, sest liustike pindala vähenes aastatel 1912–2011 ca 85% ning praeguse stsenaariumi jätkudes sulavad liustikud lõplikult aastaks 2060. Mis mägi, mis esmakordselt vallutati 1889. a Hans Meyeri ja Ludwig Purtschelleri poolt?

39. Millise populaarse kulinaariatermini lõi 1988. a Prantsuse keemik füüsik Hervé This ja Ungari füüsik Nicholas Kurti? Eestis pigem nišivaldkonda kuuluva stiili tuntuimateks järgijateks võib pidada näiteks Ferran Adria'd ja Heston Blumenthali.

40. 2007. a avati Kölni katedraali vitraažaken, mis kujundatud kaasaegse kunstniku poolt pea et viie aasta jooksul. Lähemal vaatamisel selgub, et vitraaži näol on tegemist abstraktse kollaažiga, mis koosneb 11500 pikslilaadsest 72 eri värvi ruudust, mis paigutusid täiesti juhuslikult arvuti poolt määratuna. Ehkki Kölnis resideeruv Saksa katoliku kiriku kardinal Joachim Meisner leidis, et see töö sobib paremini mošeesse või teist tüüpi pühamutesse, oli töö tulnud selleks, et jääda. Kes kujundas selle vitraaži?

41. 1935. aasta suvel hakkas Tallinna ja Haapsalu vahel kurseerima uus diiselmootorvagun DeM, mis läbis marsruudi endise ligi 4 tunni asemel 2 tunniga. Selline kiirus jäi saavutamatuks kogu Nõukogude aja vältel. Kuidas kõlas selle uuendusliku transpordivahendi hüüdnimi? (à la „Partsi porgand“). Alates 2014. aastast liigub Tallinn-Paldiski liinil sama nime kandev „porgand“.

42. Samal päeval (22. oktoober 2013) tutvustas USA kultuskirjanik oma uut romaani ja New Yorgi Fricki galeriis presenteeriti Rembrandti andekaima õpilase Carel Fabritiuse samanimelist maali. Raamatu sisuks on maali saatus, mis olevat 1654. a päästetud Fabritiuse tapnud plahvatusel. Kes on kirjanik ning mis on maali ja raamatu ühine pealkiri? Eesti keeles on kirjaniku kolmest romaanist ilmunud vaid „Salajane ajalugu“ (2007).

43. Kes on see oma riigi esimene ja seni ainuke peamees – kõigi kõrgemate ametipostide täitja, kelle arvatavasti mitmetest alamatest hakkame varsti tublisi eestimaalasi vormima?

44. Üle Morava jõe Austria ja Slovakkia vahele ehitatud sillale toimus online-nimekonkurss, kus rahva pahameeleks otsustas Bratislava kohalik nimekomitee valida ainult 427 häält saanud variandi, mis kõlab: „Vabaduse jalgrattasild“, sümboliseerimaks slovakkide põgenemist nõukogude võimu alt. Nimekonkursil sai aga enim häälti (täpsemalt 12 599 häält) üks 75 aastase ameerika härrasmehe nime kandev variant. Kes on see soliidses eas härrasmees? Olgu veel öeldud, et lisaks muudele vägitegudele olla härrat kunagi hammustanud must mamba ja peale kahte päeva agooniat oli mamba kahjuks ära surnud.

45. Venemaal käies tasub suveniiridena kaasa osta mitmesugust käsitööd. Puidufännid võiksid pilgud pöörata vene rahvusliku puumaali poole, mis annab puidust esemetele metalse varjundi, kaunistades esemeid enamasti elavate lillemotiividega. Mis nime kannab see 17. sajandi II poolest pärit stiil, mida enamasti kasutatakse toidunõude kaunistamisel?

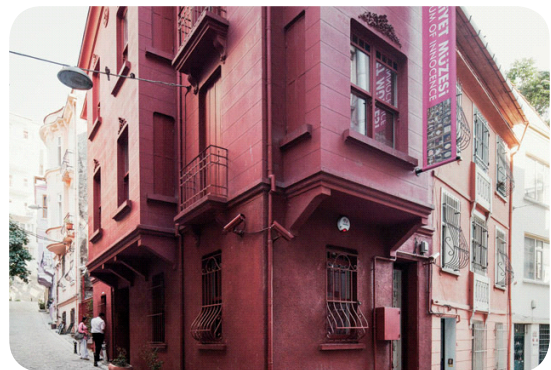
46. Härrasmees pildil ei pidanud ennast ise kokaks, kuna ta polnud seda kunagi õppinud, küll ei takistanud see teda tegemast kokasaateid nii raadios kui ka teles. Samuti andis ta välja portsu raamatuid. Tema (tele)kokkamisstiili juurde käis alati ohter veinijoomine ja suhtlemine oma kaamerataguse meeskonnaga. Kahjuks lahkus see härrasmees meie seast 2009. a 65-aastaselt. Kes oli see härra?

47. Need Filipiinidel kasutatavad mootorrattataksod suudavad tänu ümberehitustele vedada sama palju kaupa või inimesi nagu meil üks keskmine mikrobuss. Kuidas kõlab nende kaheosaline (à la „tuk-tuk“) nimi?

48. Kuigi mustanahalised ei ole just hiilanud teadussaavutustega, tasub küsida neid väheseid, kes on. Küsitav orjana sündinud mees (srn. 1943) sai tunnustuse eeskätt puuvillaga võrreldes alternatiivsete kultuuride (maapähkel, sojauba, bataat) uurimise ja propageerimisega, mis olid eeskätt mõeldud vaeste põllumeeste abistamiseks, eriti pärast seda, kui monokultuuri staatuses olevat puuvilla hakkasid tabama haigused. Erilise tunnustuse pälvis ta maapähklite uurimise alal, millest ta valmistas ja tootis ligi 100 erinevat toodet (sh kosmeetikatooted, värvid, kütus). Kes on see „Mustaks Leonardoks“ kutsutud mees?

49. Pildil olev muuseum nimega „Süütuse muuseum“, asutati 2012. a ning juba kaks aastat hiljem pälvis ta Euroopa aasta muuseumi tiitli. Muuseumile, mis on nime saanud tema 2008. a teose järgi, pani ainuisikuliselt aluse isik, kes hakkas selles teoses mainitud muuseumi eeskuju silmas pidades museaale koguma. Kes on see isik, keda on korduvalt ka Eesti mälumängudeski küsitud?

50. Kelle elu viimasteks dokumenteeritud toiminguteks enne enesetapu sooritamist olid Werner Herzogi filmi „Stroszek“ vaatamine ja Iggy Popi albumi „Idiot“ kuulamine?

51. Sellele 1988. a asutatud Soome firmale kuulub täielikult või osaliselt 67 kinnisvaraobjekti (sh 55 kaubanduskeskust), neist 32 Norras, 20 Soomes ja 9 Rootsis. Eestis kuuluvad neile Tallinnas asuvad Kristiine, Magistrali ja Rocca al Mare keskused. Milline firma? Näete ka nende logo.

52. Maailma kõige ohtlikumaks saareks peetakse 0,43 km² suurust metsast kaljusaart nimega Queimada Grande, mis asub ookeanis 35 km kaugusel São Paulost. Saarele ei luba Brasiilia võimud astuda ühelgi juhusel uudishimulikul ja isegi teadlased lähevad sinna sõjaväeeskordi saatel. Pärast majakavahi hukkumist pandi saare majakas tööle automaatrežiimil. Kes või mis teeb selle saare nii ohtlikuks?

53. Pildike Antiik-Kreekast. Kes saab kätte oma palga Hellase naisõiguslaste käest?

54. Kui see nähtus avastati, oli esimeseks nähtust iseloomustavaks väärtuseks 4,2. Esimese 75 aastaga tõusis see näitaja 23-ni ja teoreetiliselt võimalikuks piiriks peeti 35. Täiesti uut tüüpi materjalide kasutuselevõtuga edasimineku kiirenes ja 1987. a jõuti üle praktilistel kaalutlustel olulise piirväärtuse 77. Aastal 1993 saavutatud rekord jääb vahemikku 133–138 kuid see ootab sõltumatut kontrollimist ja täpsustamist. Järgmise põlvkonna materjalidelt oodatakse aga veelgi paremaid tulemusi kuni kunagi täielikult fantaasia valdkonda paigutatud 293-ni. Milline on see nähtus, mida niisugused numbrid iseloomustavad?

55. Mis nime kannab see musta Hispaania kostüümi riidetud argpükslik ja kiitlev commedia dell'arte tegelaskuju, keda Queeni loos „Bohemian Rhapsody” palutakse fandangot tantsida?

56. Prantsusmaal kehtib 1994. aastast Touboni seadus, mis on nimetatud toleaeegse kultuuriministri Jacques Touboni järgi. Portugali parlament kehtestas analoogilise, mõnes mõttes proteksionistliku määruse 2003. Paljud meie mälumängukorüfeed on jätkuvalt vastu nende seaduste vaimule. Kuidas kõlab see, meie riigis hüüdlauseks kasutatav termin?

57. Millise linna üks tuntuimad vaatamisväärsusi on Kuninglik näitusehall, mis valmis 1880. a Maailmanäituseks? See on tänini kõige paremini säilinud suur rahvusvaheline näitusehoone maailmanäituste kuldajastust 1851–1914. Spordifänne aitab vahest fakt, et selles püsirajatisena planeeritud hoones on peetud olümpiamängude maadlus-, tõstmis- ja korvpalliturniir.

58. Kuna Eestis on aastaks 2050 50% inimestest moslemid, siis on asjakohaselt ettenägelik ka järgmine küsimus. Kuidas nimetatakse mõnedes islami kogukondades, eriti Afganistanis, Pakistanis ja Indias levinud religioosset ja sotsiaalset tava, millega välistatakse sugudevaheline läbikäimine? Tavaliselt teostatakse seda kahel moel: füüsilise segregatsiooni kaudu (müürid, kardinad, võred) ning riietuse kaudu (burkade kandmine). Lisaks arvatakse, et sõna „burka“ pärineb küsitavast sõnast, mis pärsia tähendab keeles kardinat ja rätikut.

59. Kultuuride kokkupuutepiirkondades tekivad kohalikud segakeeled, mida nimetatakse pidžin- või kreoolkeelteks. Need terminid ei ole siiski teineteist asendavad. Mille poolest erineb pidžinkeel kreoolkeelest? Et mitte liiga pikka vastust kirjutada, ütleme ette nii palju, et kreoolkeel on üldjuhul midagi, mida pidžinkeel üldjuhul ei ole. Mis on see „midagi“? Ehk oleks teil 14. märtsil lihtsam küsimusele vastata...

60. CIA uurimuse järgi on ühe eelmise sajandi kommunistliku liidri identiteet langenud suure kahtluse alla. Mees sündis 25. mail 1892 vaese talupoja perekonnas, sai 5 klassi haridust ja töötas lukksepana. Esimese maailmasõja ajal oli sõjavangina Omskis abiellunud Pelageja Beloussovaga, kellega tal oli 4 last, kuid poliitiliselt õigel ajal katkestas nendega sidemed, pöördus kodumaale tagasi ja sai seal juhtivaks kommunistiks. Mees olevat osanud kümmet keelt (emakeelt rääkis aktsendiga), mängis suurepäraselt klaverit, oli hea vehkleja, oli kursis antiikkultuuri ja ajalooaga (mitte aga oma kodumaa omaga), riietus elegantselt ning tundis etiketti. Kes oli see mees, kelle kohta Elizabeth II peale audientsi ütles: „kui see mees on lukksepp, siis pole ma Briti kuninganna!“?

VASTUSED

1.	Cecil Rhodes	IH	31.	Panter ja tiger (saksa tankid)	KL
2.	Sauber Mercedes	IH	32.	Makedoonia	IH
3.	Xiaomi	IH	33.	Floks e. leeklill	SO
4.	Costa Rica	IH	34.	Viini Filharmoonikud	SO
5.	Orteigi auhind (<i>Orteig Prize</i>)	SO	35.	Mohawk	IH
6.	Jacobsoni elund	IH	36.	Heitunud	JL
7.	Bologna	IH	37.	Andre Iguodala	IH
8.	Tour de Ski	IH	38.	Kilimanjaro	IH
9.	Ain Jalut	IH	39.	Molekulaargastronoomia	IH
10.	Mastogloiameri	IH	40.	Gerhard Richter	IH
11.	Rotkäppchen	SO	41.	„Lendav Läänlane“	SO
12.	Saudi Araabia ja AÜE	IH	42.	Donna Tartt, „Ohakalind“ („ <i>The Goldfinch</i> “)	JL
13.	Volkov	IH	43.	Isaias Afewerki	JL
14.	Aku Louhimies	SO	44.	Chuck Norris	KL
15.	Cornell	IH	45.	Hohloma	IH
16.	O ₂	SO	46.	Keith Floyd	KL
17.	Ovulatsiooniperiood	KL	47.	Habal-habal	SO
18.	Boor	SO	48.	George Washington Carver	IH
19.	„ <i>Blade Runner</i> “	IH	49.	Orhan Pamuk	IH
20.	Peter Prevc, Jurij Tepeš	SO	50.	Ian Curtis	IH
21.	Igikelts	IH	51.	Citycon	SO
22.	Küpros	IH	52.	Maod (kuld-odapea, <i>Bothrops insularis</i>)	JL
23.	Autobianchi	IH	53.	Orpheus	JL
24.	Vonda Shepard	SO	54.	Ülijuhtivus	SO
25.	Albert (Albrecht) von Hohenzollern, preisimaa	IH, JL	55.	Scaramouche	IH
26.	Panama City	IH	56.	„Eelista eestimaist“	JL
27.	Sean Bean	KL	57.	Melbourne	IH
28.	Uus-Meremaa	IH	58.	Purdah	IH
29.	1977	IH	59.	Emakeel	SO
30.	L-karnitiin	SO	60.	J.B. Tito	JL

